

T.C.
ÇEVRE VE ŞEHİRCİLİK BAKANLIĞI
Strateji Geliştirme Başkanlığı

Sayı :30824082-610-2132473
Konu :Yazılı Soru Önergeleri

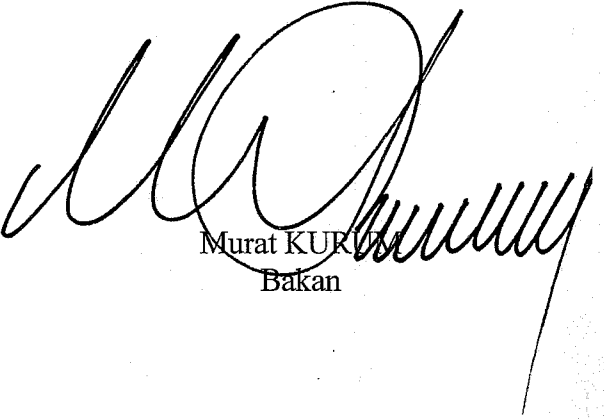
04 Kasım 2021

.../.../2021

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Milletvekillerimiz tarafından şahsıma yöneltilen ve ilişik listede; TBMM Esas numaraları ve konuları belirtilen yazılı soru önergeleri incelenmiş olup, söz konusu önergelerde yer alan hususlara ilişkin cevaplarımız ekte sunulmuştur.

Bilgilerinizi ve gereğini arz ederim.

Murat KURUM
Bakan

EK:

- Liste (4 Adet, 4 Sayfa)
- Cevap Yazısı (47 Adet, 62 Sayfa)

7/49062
7/50116 - 7/50117
7/50139 - 7/50158
7/50160
7/50162
7/50166 - 7/50167
7/50653
7/50932
7/51208

7/51210
7/51936
7/51940 - 7/51942
7/52102
7/52105
7/52220 - 7/52221
7/52223
7/52410
7/52621
7/52700 - 7/52702
7/52709
7/53293

G.K.

7/51942
S.K.17

**MERSİN MİLLETVEKİLİ
SAYIN FATMA KURTULAN'IN
TBMM 7/51942 ESAS SAYILI
YAZILI SORU ÖNERGESİNE AİT
SORULAR VE CEVAPLARI**

SORULAR

Ciddi bir çevre felaketi olan ve ekosistemi tehdit eden müsilaj geçtiğimiz aylarda Marmara Denizinde devasa boyutlara ulaşmış, yüzeyde temizlik çalışmaları yapılsa da uzmanlar derinlerdeki müsilajın halen var olduğunu, önlem alınmadığı müddetçe daha da yoğunlaşacağını ifade etmektedir.

Mersin'de de müsilajın küçük koy ve körfezlerde risk oluşturmaya başladığı uzmanlarca açıklanmıştır. Önlem alınmadığı ve eylem planları devreye sokulmadığı takdirde kentte büyük bir çevre sorunu yaşanacağını uyarısını yapan uzmanlar Mersin'in risk altında olduğuna dikkat çekmektedir.

Bu bağlamda;

- 1- Mersin'de müsilaj görülen alanların tespitine yönelik çalışma yapılmış mıdır? Kentin hangi bölgelerinde müsilaj tespit edilmiştir?
- 2- Akdeniz'de müsilajın temizlenmesine yönelik başlatılan çalışmalar nelerdir? Hangi bölgelerde temizlik çalışmaları başlamıştır?
- 3- Akdeniz'de müsilajın artmasını engellemek için ne tür tedbirler alınmıştır?
- 4- Marmara, Ege ve Akdeniz'de görülen müsilajın tamamen temizlenmesine yönelik eylem planı var mıdır? Varsa eylem planının içeriği nedir?

CEVAPLAR

1- Bakanlığımızca, Tübitak-MAM koordinasyonunda yürütülmekte olan Denizlerde Bütünleşik Kirlilik İzleme Programı (DEN-İZ) ile tüm denizlerimizin kirlilik ve kalite durumu deniz suyu, sediman, biyota gibi matrislerde organik kirleticiler, fizikokimyasal parametreler, deniz çöpleri gibi çok çeşitli parametrelerde ortaya konulmaktadır. Program üçer yıllık dönemlerle yürütülmektedir.

İlk iki üçer yıllık dönemi 2014-2019'da uygulamaya konularak tamamlanmıştır, 2020-2022 dönemi çalışmaları devam etmektedir.

DEN-İZ ile Akdeniz'de yaz ve kış olmak üzere iki deniz seferi düzenlenmektedir. Programda Akdeniz'in izlemeleri TÜBİTAK-MAM koordinasyonunda Orta Doğu Teknik Üniversitesi, Deniz Bilimleri Enstitüsü tarafından yapılmaktadır. 2021 yılında 24 Ağustos-04 Eylül tarihlerinde yapılan seferlerde Mersin Körfezinde deniz izleme uzmanlarımızca sefer sırasında müsilaja rastlanmamıştır.

2,3- Hâlihazırda 2872 sayılı Çevre Kanunu başta olmak üzere, 5216 sayılı Büyükşehir Belediyesi Kanunu ve diğer ilgili mevzuat kapsamında çevrenin korunması ile ilgili tedbirler belirlenmiştir.

Gerek atıksu yönetimi, gerekse denizlere kirleticilerin ulaşmasının önlenmesi kapsamındaki çalışmalar başta Bakanlığımız olmak üzere, yerelde Belediyeler tarafından yürütülmektedir. Müsilaj, çok kısa özetlenmek istenirse, artan kirlilik ile küresel iklim değişikliğinin bir sonucu olarak gözlenmektedir.

Çevre kirliliğini engellemeye yönelik yapılan tüm çalışmalar müsilajı engellemeye de hizmet etmektedir. Mersin ilinde, Gemilerden Atık Alınması ve Atıkların Kontrolü Yönetmeliği uyarınca, 16 adet kıyı tesisinde deniz araçlarına atık alım hizmeti verilmektedir. Bu tesislerin, 10 tanesine "Atık Kabul Tesisi Onay Belgesi" verilmiş olup; 6 tanesine ise muafiyet verilmiştir. Mersin İlinde, 1 adet lisanslı atık alma gemisi hizmet vermektedir.

Gemilerden kaynaklanan yasadışı boşaltımların denetiminde, Mersin Büyükşehir Belediyesi Başkanlığı, Sahil Güvenlik Komutanlığı ve Liman Başkanlıkları yetkilidir. Ayrıca, Mersin İlinde bulunan 27 adet kıyı tesisinin tamamına ait risk değerlendirmesi ve acil müdahale planı onaylanmıştır.

Bakanlığımızın 10.06.2019 tarih ve 2019/09 sayılı Deniz Çöpleri İl Eylem Planı Genelgesi uyarınca, Mersin İli Deniz Çöpleri İl Eylem Planı hazırlanmıştır. Mersin ili deniz alanlarından Deniz Çöpleri İl Eylem Planı kapsamında yapılan çalışmalar ile, yaklaşık olarak, 2019 yılında 1136 ton; 2020 yılında 1800 ton ve 2021 yılının ilk 3 ayında ise 442 ton deniz çöprü toplanarak bertarafa gönderilmiştir.

4-Bakanlığımızca kirliliğin yerinde tespitine yönelik çalışmalarımızdan kurulu kapasitesi 5.000 m³/gün ve üzeri olan atıksu arıtma tesisleri sürekli 7/24 online izlenerek veriler Bakanlığımız merkezi veri tabanına aktarılmaktadır. Bunun yanı sıra "Marmara Denizi Koruma Eylem Planı" kapsamında 02/07/2021 tarihinde yayımlanan 2021/14 sayılı "Marmara Bölgesi'nde Bulunan Atık Su Arıtma Tesislerinin Gerçek Zamanlı İzlenmesi" konulu Genelge ile Marmara kıyı illerinde yer alan tesisler Genelge esasları çerçevesinde izleme sistemini teşkil ederek en geç 31.12.2021 tarihine kadar Bakanlık Sürekli İzleme Merkezi (SİM)'e on-line bağlantılarını sağlayacaktır. SİM üzerinden, uzaktan otomatik numune aldırma yöntemi ile bu tesislerde 7/24 teknolojik denetim yapılacaktır. Bakanlığımız verilerine göre Ege ve Akdeniz'de müsilaj oluşumu görünmemektedir. Marmara Denizi'ni müsilajdan kurtarmak için ise, 6 Haziran 2021 tarihinde 22 maddeden oluşan Marmara Denizi Eylem Planı kapsamındaki çalışmalar aralıksız sürdürülmektedir.

Bahse konu eylem planı, Marmara Denizinin koruma alanı ilan edilmesi, müsilajın bilimsel temelli yöntemlerle tamamen temizlenmesi, atıksuların ileri biyolojik arıtım yapılmaksızın Marmara Denizi'ne deşarj edilmemesi, atıksu deşarj standartlarında kısıtlamaya gidilmesi, arıtılmış atıksuların mümkün olan her yerde yeniden kullanımının arttırılması, Marmara Denizi'ne gemilerin atıksularının boşaltılmasının önlenmesi, tersanelerde temiz üretim tekniklerinin yaygınlaştırılması, alıcı ortama deşarj yapan atıksu arıtma tesislerinin 7/24 online izlenmesi, Bölgesel Atık Yönetimi Eylem Planı ve Deniz Çöpleri Eylem Planının hazırlanması, iyi tarım ve organik tarım uygulamaları ile basınçlı ve damlama sulama sistemlerinin yaygınlaştırılması, zeytin karasuyu ve peynir altısu kaynağı kirliliğin önlenmesi,

Marmara Denizi'ndeki tüm hayalet ağların temizlenmesi, soğutma suları ve termal tesislerden oluşan sıcak suların Marmara Denizine etkilerinin azaltılması hususlarını içermektedir.

Söz konusu eylem planı kapsamında yayımlanan 22/06/2021 tarihli ve 2021/13 sayılı Bakanlığımız Genelgesi ile Marmara Denizi Havzasına yapılan atıksu deşarjları için kısıtlayıcı standartlar ve ilave arıtma metotları zorunlu hale getirilmiştir. Havzadaki noktasal ve yayılı kirlilik kaynaklarından ortaya çıkan kirlilik yükleri tespit edilmiş olup, söz konusu kirlilik kaynaklarının bertarafına ilişkin tedbirlerin belirlenmesine ilişkin olarak hazırlanan Marmara Denizi Bütünleşik Stratejik Planı kurum görüşlerine açılmıştır.

Ayrıca 13 Haziran 2021 tarih ve 31510 sayılı Resmi Gazete'de yayımlanan 2021/10 sayılı Cumhurbaşkanlığı Genelgesi ile "Marmara Denizi Eylem Planı Koordinasyon Kurulu" oluşturulmuş olup, müsilağın engellenmesine yönelik tüm çalışmalar söz konusu koordinasyon kurulu tarafından da düzenli olarak takip edilmektedir.

Yine yaptığımız denetimlerle, Yalova'da 3, Balıkesir'de 13, Tekirdağ'da 14, Kocaeli'de 1, Bursa'da 2, Çanakkale'de 1, İstanbul'da 22 işletme olmak üzere 56 işletme faaliyetten men edilmiştir. Denetimler esnasında alınan yaklaşık 2.526 atıksu numunesi çevre laboratuvarlarında incelenmiş ve incelenmeye devam etmektedir.